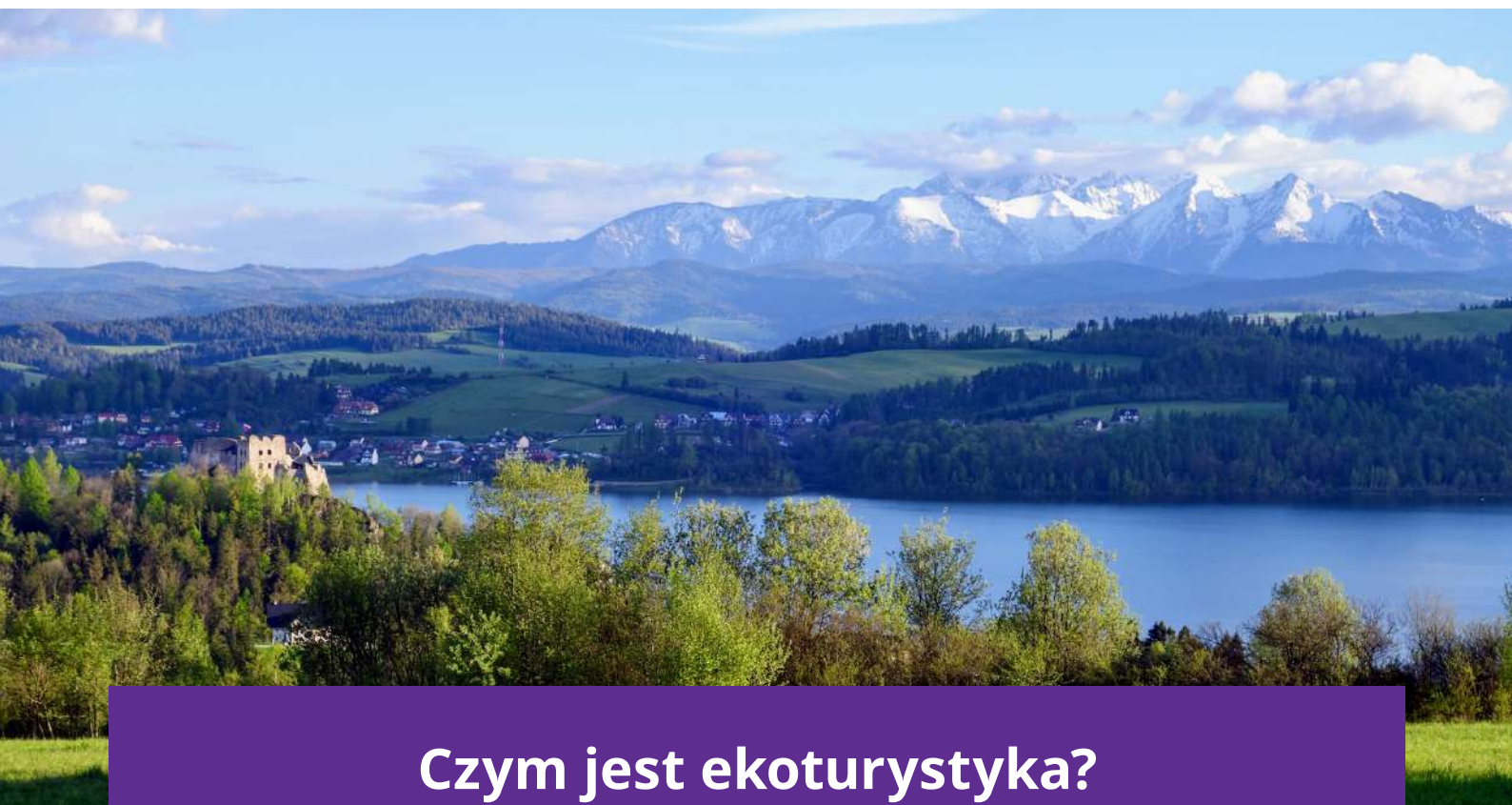

PODRÓŻUJ PO MAŁOPOLSCE

w rytmie eko

REGION PODHALAŃSKI

Czym jest ekoturystyka?

Ekoturystyka to kameralne odkrywanie i poznawanie wyjątkowych miejsc i ludzi, ich kultury, tradycji oraz zabytków. To co wyróżnia podróżowanie w stylu eko, to szacunek i wrażliwość na przyrodę i krajobraz, a także na potrzeby ludzi, którzy mieszkają w zakątkach, które odwiedzamy. Dzięki ekoturystyce jesteśmy bliżej nich i natury, mamy szansę doświadczyć, poczuć, poznać, zaprzyjaźnić się, zachwycić otaczającym światem. I zabrać ze sobą swój ślad węglowy oraz... wspaniałe wspomnienia.

REGION PODHALAŃSKI

Pośród tatrzańskich smerków i turni
- ekowędrowki z góralską duszą

Hej góry, doliny – góralskie ścieżki
od Pienin po Gorce

Eko-etno wędrowki
z Babią Górą w tle

Orawa – historie
zaczarowane w drewnie

Rowerem wokół Jeziora Czorsztyńskiego
na Szlaku Kultury Wołoskiej

REGION PODHALAŃSKI

Rowerem wokół Jeziora Czorsztyńskiego

na Szlaku Kultury Wołoskiej

Dębno Podhalańskie
Frydman | Falsztyn

Niedzica | Czorsztyn | Kluszkowce

rowerem

pieszo

statkiem

przyroda

dziedzictwo

produkty lokalne

Pomiędzy Pieninami, Gorcami a Kotliną Orawsko-Nowotarską, na Szlaku Kultury Wołoskiej rozłożyło się malownicze Jezioro Czorsztyńskie. Przytulone do Pienińskiego Parku Narodowego, powstało w wyniku zbudowania zapory na Dunajcu w Niedzicy. Zapraszamy was w podróż malowniczą trasą rowerową wokół zbiornika Czorsztyńskiego! Na trasie czekają na was perełki architektury drewnianej oraz średniowieczne zamki w Niedzicy i Czorsztynie strzegące niegdyś granicy z Węgrami i świadkowie wizyt polskich królów. Po drodze co rusz będziecie zachwycać się bajkowymi widokami na Tatry, Gorce, Pieniny i zamki odbijające się w tafli jeziora. W pobliskich bacówkach wyrabiane są tradycyjne oscypki i inne przepyszne sery. Poprowadzą nas legendy i góralskie pieśni. Przypomnimy też sobie czasy dzieciństwa i przygody chłopców odkrywających tajemnice skarbów z powieści i filmu pt. „Wakacje z duchami”.

Proponujemy jednodniową wycieczkę rowerową w formie pętli wokół jeziora. Można także zaplanować sobie cały weekend w regionie – w jeden dzień wyruszyć na objazd jeziora, a w drugi np. na degustację serów w okolicznych bacówkach na Szlaku Kultury Wołoskiej albo na wycieczkę pieszą po Pienińskim Parku Narodowym.

Ekowycieczka rekomendowana dla:

- ▶ rodzin z dziećmi – wariant łatwiejszy: rower + statek/gondola
- ▶ średnio zaawansowanych cyklistów – wariant trudniejszy: 100% na rowerze

VeloCzorsztyń - wyruszamy na szlak!

MIKROWYPRAWY

1. VeloCzorsztyń – Rowerem i Statkiem

Dębno Podhalańskie – Frydman (4 km) – Falsztyn (8 km) – Niedzica (13 km) – Czorsztyń (14,6 km)
– Kluszkowce (16 km) – Maniowy (21 km) – Huba (27 km) – Dębno Podhalańskie (28,8 km)

Wycieczka ma postać pętli wokół Jeziora Czorsztyńskiego po nowych, w pełni asfaltowych trasach rowerowych, jakie powstały tu na przestrzeni ostatnich dwóch lat. Wystartować można w dowolnym miejscu. Najbardziej dogodnie parkingi znajdują się w Dębnie Podhalańskim, Maniowach lub Kluszkowcach. Trasę warto rozpocząć np. z Dębna Podhalańskiego, gdzie po zwiedzeniu zabytkowego **kościółka pw. św. Michała Archanioła** kierujemy się ul. Kościelną w stronę jeziora. Wjazd na trasę znajdziemy łatwo obok zakładu kruszyw. Od teraz aż do Niedzicy jedziemy za znakami VeloDunajec oraz zielonego szlaku rowerowego. Jedynym wąskim gardłem bez odseparowanej drogi rowerowej są dwa mosty drogowe: nad Dunajcem oraz nad Białką. Na pozostałej części tego wariantu jedziemy praktycznie poza ruchem samochodowym.

Na południowych brzegach jeziora będziemy mieli okazję przejechać się po koronie całej zapory bocznej we Frydmanie. Po minięciu tamy, przecinamy lokalny kemping (polecamy tutejszą plażę) i kompletnie nową nitką rowerową, poprowadzoną po wytrawiersowanych, stromych brzegach jeziora, dojeżdżamy do podnóża Falsztyna. Tu czekać nas będzie jedyny, solidny podjazd na tej trasie. Nie jest on straszny (900 metrów długo-

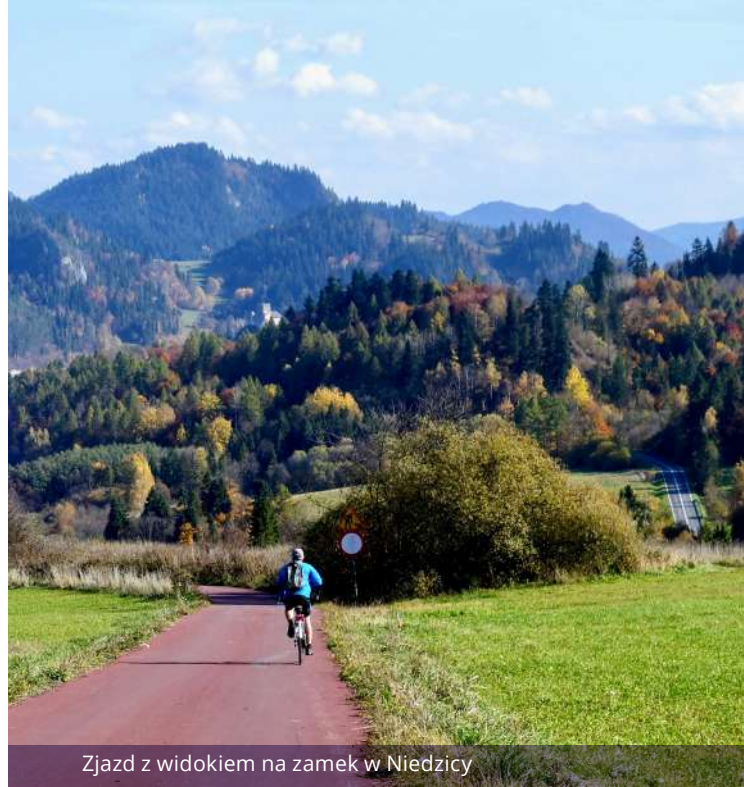

ści i 90 metrów różnicy wysokości), a wdrapanie się na jego szczyt wynagradza nam piękny widok na jezioro i Gorce. Za chwilę czeka nas też kolejna nagroda, czyli zjazd z widokiem na **zamek w Niedzicy** po słynnym już czerwonym kawałku VeloDunajec nad Zatoką Kosarzyska, gdzie swoje królestwo mają bobry.

Cały czas trzymając się praktycznie brzegów jeziora, dojeżdżamy do Niedzicy. Tu na chwilę włączamy się w ruch ogólny, żeby dojechać do przystani statków i gondolek zlokalizowanych na brzegach jeziora pod zamkiem. Tym transportem bez żadnych problemów przeprawimy się przez jezioro pod **zamek w Czorsztynie**. To najłatwiejsza i najbardziej płaska część naszej trasy. Transport wodny kursuje od kwietnia do listopada, gondole zabierają na pokład do 4 rowerów, statki zdecydowanie większą ilość. W Czorsztynie wjazd na trasę znajdziemy zaraz po wyjściu z przystani. Chcąc zwiedzić zamek proponujemy albo solidny podjazd na rowerze ul. Wronina przez centrum Czorsztyna, albo pozostawienie roweru na przystani i pieszą wycieczkę leśną ścieżką prowadzącą do ruin warowni.

Trasa rowerowa zaprowadzi nas dwoma wariantami do Kluszkowiec. Pojedziemy albo brzegami jeziora z obłędnym widokiem na Rezerwat Zielone Skałki wcinający się w taflę jeziora na drugim brzegu (teraz zrozumiecie, po co był ten podjazd pod Falsztyn), albo przez górujące nad zamkiem hale, z których przy dobrej pogodzie rozpościera się niesamowity widok na Tatry. Polecamy oba warianty! W Kluszkowcach rowerami przejeżdżamy przez słynną plażę z palmą i trzymając się cały czas trasy meandrującej brzegami jeziora, kierujemy się z powrotem w stronę Dębna.

Północny brzeg jeziora jest zdecydowanie bardziej płaski, więcej tu też zatoczek i przystani. Polecamy zatem nieśpieszną jazdę i „płynięcie” po trasie, którą zwłaszcza na odcinku Maniowy – Huba poprowadzono specjalnie w tym celu przygotowanej półce uformowanej na brzegach zbiornika. Po dotarciu do Huby trasa się kończy i czeka nas przejazd przez most drogowy na DW969. To tylko 800 metrów, ale z możliwym

Zjazd z widokiem na zamek w Niedzicy

Przeprawa gondolą przez Jezioro Czorsztyńskie

Jeden z licznych punktów odpoczynku na trasie

intensywnym ruchem samochodowym oraz remontami mostu, który ma wkrótce zrobić się bardziej przyjazny rowerowo. Na nowy odcinek dla rowerów przyjdzie nam poczekać jeszcze 2, 3 lata. Zaraz po przekroczeniu mostu skręcamy w prawo na widoczną trasę rowerową VeloDunajec, którą przejeżdżając pod mostem, kierujemy się na wały i z powrotem w stronę Dębna albo możemy jechać nią dalej do Nowego Targu i Zakopanego (VeloDunajec) lub w kierunku Słowacji (Szlak Wokół Tatr).

Z uwag praktycznych: na trasie zlokalizowanych jest ponad 10 miejsc odpoczynku, a niektóre z nich położone są w naprawdę pięknych widokowo miejscach. Gastronomię i sklepy na trasie znajdziecie w Kluszkowcach, Czorszynie, Niedzicy i Frydmanie. Polecamy też odbicie rowerami na Szlak Rowerowy Wokół Tatr w Dębnie lub Frydmanie. W ten sposób możecie dotrzeć do tej trasy, która przebiega przez Nową Białą (polecamy tu Przełom Białki) lub Krempachy, skąd można dojechać do Kacwina i dalej w stronę słowackich Tatr. Więcej informacji na www.szlakwokoltatr.eu.

30 km

4,5 h

trasa łatwa

rowerem

statkiem - między zamkami
w Niedzicy i Czorszynie

VeloCzorsztyń - wariant 2 dla średniozaawansowanych

Dębno Podhalańskie - Frydman (4 km) - Falsztyn (8 km) - Niedzica (13 km) - Sromowce Wyżne (16,4 km) - Przełęcz Osice (21,3) - Czorsztyń (23,4) - Kluszkowce (27 km) - Maniowy (33,5 km) - Huba (37,5 km) - Dębno Podhalańskie (39,2 km)

Wariant drugi to w zasadzie ta sama trasa co w wariantcie pierwszym, z pominięciem transportu drogą wodną pomiędzy zamkami. Jest to propozycja zwłaszcza dla kolarzy i bardziej zaawansowanych turystów, bo do pokonania będzie dość wymagający podjazd pod Przełęcz Osice. Jeśli zatem czujecie się na siłach albo jedziecie tu poza sezonem ciepłym, kiedy nie kursuje transport wodny między zamkami, to w zasadzie jedyna opcja, żeby objechać jezioro dookoła. Czemu jedyna? Bo odcinek, którym poje-

Rowerem wokół Jeziora Czorsztyńskiego
na Szlaku Kultury Wołoskiej

Oznakowanie VeloDunajec

Drewniany Kosciół w Dębnie

Odpoczynek z widokiem na Jezioro Czorsztyńskie

dziemy, biegnie przez teren Pienińskiego Parku Narodowego, gdzie poza tą drogą powiatową zakazane jest poruszanie się na rowerze. Warto skorzystać z tej możliwości. Decyzja na tak? Zatem nie skręćcie w Niedzicy na przystań, tylko kierujecie się po trasie VeloDunajec obok zamku i zapory aż do Sromowiec Wyżnych. Tu opuszczacie trasę VeloDunajec i wspinacie się serpentynami drogi powiatowej w stronę Hałuszowej. Na ich końcu przywitajcie się z panoramą Tatr, bo zaraz zniknie w gęstych lasach, którymi jedziemy aż do skrzyżowania na Niedzicę, gdzie przywitają was też zielone tabliczki szlaku Rowerem wokół Jeziora. (Uwaga! Zjazd na szlak pieszy przez Hałę Majerz może Was pewno nęcić, ale trzymajcie się drogi asfaltowej, bo taki przejazd można przypłacić mandatem. Rowery można tu tylko prowadzić). Dalej kawałek ul. Turystyczną i skręt w szalony zjazd ul. Wronina. Nie omińcie tylko rozjazdu w specjalnie zrobioną dla rowerzystów asfaltową odnogę prowadzącą do przystani w Czorsztynie! Jesteśmy na trasie wokół jeziora. Dalej jedziemy wg. wariantu 1.

40 km

4 h

średni stopień trudności

rowerem

Spragnieni dalszych przygód mogą kontynuować jazdę po VeloDunajec z Dębna w stronę Nowego Targu (15 km) lub ze Sromowiec Wyżnych w stronę Szczawnicy (20 km), jadąc przełomem Dunajca (zob. <https://narowery.visitmalopolska.pl/velodunajec>).

Świetne pętle i wycieczki możecie tworzyć, miksując trasę VeloDunajec ze Szlakiem Wokół Tatr (www.szlakwokoltatr.eu).

Tabliczki szlaku Rowerem wokół Jeziora

W Bacówce na Polanie Majerz

Ślady GPS wszystkich mikrowycieczek znajdziecie na stronie: www.traseo.pl/malopolska-ekoturystyka

NAJWAŻNIEJSZE MIEJSCA NA SZLAKACH WYCIECZEK

Jezioro Czorsztyńskie

Jezioro Czorsztyńskie

Ten sztuczny zbiornik wodny położony w otulinie Pienińskiego Parku Narodowego powstał w wyniku budowy zapory na Dunajcu w Niedzicy, zapoczątkowanej w latach 70. ubiegłego stulecia, a trwającej aż do 1997 r. Zapora miała pełnić funkcje przeciwpowodziowe i stabilizować poziom rzeki; powstała tu także elektrownia szczytowo-pompowa. Bardzo droga i trwająca wiele lat inwestycja budziła kontrowersje. Próbowali ją powstrzymać liczni obrońcy przyrody Pienin. Zbiornik Czorsztyński spiętrzający wody Dunajca ma dzisiaj długość 9 km i szerokość ok. 1,3 km. Stał się wielką atrakcją rekreacyjno-krajoznawczą, gdzie na szczęście rozwijają się także formy turystyki zrównoważonej, w tym rowerowej, dzięki tworzonej tu trasie VeloCzorsztyn. Jeśli podczas jazdy przyjdzie nam ochota na odpoczynek i kąpiel w jeziorze, to możemy zatrzymać się przy Plaży Zamajerz w Niedzicy, jedynej oficjalnej plaży nad Jeziorem Czorsztyńskim.

- ▶ Gondole na Jeziorze Czorsztyńskim z możliwością przewozu rowerów pomiędzy Niedzicą a Czorsztynem, zob. <http://zalewczorsztynski.com>
- ▶ Statki kursujące pomiędzy zamkami Niedzica i Czorsztyn (także z możliwością przewozu rowerów), zob. <http://turystyka.wolski.pl>

Rowerem wokół Jeziora Czorsztyńskiego
na Szlaku Kultury Wołoskiej

Zbliżenie na Zamek w Niedzicy

Zamek Niedzica

Znany także pod nazwą Zamek „Dunajec” został wzniesiony najprawdopodobniej w I połowie XIV w. przez Kokosza Berzewiczego. Pełnił funkcję węgierskiej wieży strażniczej przy granicy z Polską (po łacinie Castrum de Dunajecz, a po węgiersku – Nedecvár). Pozostawał w rękach rodów węgierskich do 1945 r. Ostatnimi właścicielami zamku byli Salomonowie, których komnaty mieszkalne możemy zwiedzić. Z tarasów widokowych rozciągają się piękne widoki na okolicę. Najwięcej emocji wzbudza więzienie z izbą tortur. Dzisiaj zamkiem opiekuje się Stowarzyszenie Historyków Sztuki. Z zabytkiem wiąże się wiele niesamowitych legend o skarbach. Podobno znaleziono tu zaszyfrowaną informację pisaną pismem węzełkowym (tzw. inkaskie kipu) prowadzącą do ukrytego skarbu. Na Zamku kręcono sceny do „Janosika”, był on także planem słynnego serialu pt. „Wakacje z duchami”, będącego adaptacją książki przygodowej Adama Bahdaja dla młodzieży.

- ▶ Niedzica – Zamek ul. Zamkowa 2, <https://zamekniedzica.pl>

Do zwiedzania udostępniono zamek, wozownię i spichlerz, godz. otwarcia: V–IX codz. 9.00–19.00, X–IV wt.–nd. 9.00–16.00, bilety – zamek i wozownia 19/14 zł, spichlerz 5 zł

Zabytkowe wnętrze Kościoła w Dębnie Podhalańskim

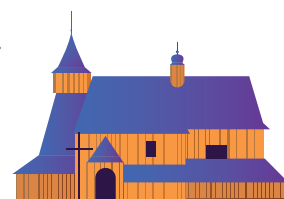
Piękny żyrandol w Kościele w Dębnie Podhalańskim

Kościół pw. św. Michała Archanioła w Dębnie Podhalańskim – zabytek światowego dziedzictwa UNESCO

Niezwykły, XV-wieczny zabytek architektury drewnianej położony jest pomiędzy ujściem Białki do Jeziora Czorsztyńskiego a doliną Dunajca. Budynek jest orientowany – jak wszystkie kościoły średniowieczne – na wschód. Wzniesiono go głównie z drewna iglastego: modrzewiowego i jodłowego, bez użycia gwoździ, a belki, ułożone na zrąb, umacniane były drewnianymi kołkami. W bryle zabytku wyróżnia się wieża posiadająca izbicę (nadwieszoną kondygnację) zwieńczoną ostrosłupowym hełmem. Jednokalenicowy dach i wieża kryte są gontem, a środek dachu zdobi wieżyczka zwana sygnaturką z dzwonowatym hełmem (w sygnaturkach umieszczano najmniejszy dzwon kościoła). Prezbiterium i nawę opasają kryte podcienia zwane sobotami. Kościół otoczony jest niskim drewnianym ogrodzeniem o owalnym kształcie i strzegą go stare drzewa. Z daleka przypomina nieco obiekt obronny. Prawdziwe klejnoty skrywa wnętrze świątyni – na czele z najstarszą w Europie zachowaną w całości polichromią na drewnie (z ok. 1500 r.). Jak czytamy na stronie parafii: „Pokrywa ona niemal całe wnętrze świątyni. Doliczono się 77 motywów występujących w 12 układach i 33 wariantach kolorystycznych! Atrakcyjne są przedstawienia zbrojnych postaci na koniach, ścigających jelenia oraz św. Jerzy (w rycerskim stroju) zabijający smoka. W ołtarzu głównym zobaczymy tryptyk (1. ćwierćwiecze XVI w.), jeden z najcenniejszych zabytków gotyckiego malarstwa tablicowego. Obraz główny,

przedstawiający Matkę Bożą z Dzieciątkiem Jezus w otoczeniu św. Michała Archanioła i św. Katarzyny Aleksandryjskiej, jest powszechną w średniowieczu kompozycją zwaną Świętą Rozmową (Sacra Conversazione). Jednak bardziej realistyczny sposób przedstawienia postaci i bardziej miękki rysunek, zapowiadają już nowy styl – renesans”.

- ▶ Dębno Podhalańskie, ul. Kościelna 42. Zwiedzanie kościoła tylko grupowo – oprócz niedziel i świąt: pn.–pt 9.00–12.00 i 14.00–16.30, sb. 9.00–12.00, informacje zaczerpnięto ze strony: www.debno.diecezja.pl/kosciol.htm

Drewniany Kościół w Dębnie Podhalańskim

Sylwetka Zamku w Czorsztynie

Zamek w Czorsztynie

Wznoszący się na skale wiszącej ok. 50 m nad taflą jeziora, stał się dominantą i ikoną krajobrazową Jeziora Czorsztyńskiego. Początkowo był twierdzą graniczną strzegącą traktu handlowo-dyplomatycznego na Węgry, zwanego Via Magna. Fundatorką grodu mogła być księżna Kinga, żona Bolesława Wstydliwego. W kronikach Jana Długosza można przeczytać, że królewscy małżonkowie schronili się tutaj przed najazdami Tatarów. Jednym z jego właścicieli był także słynny rycerz Zawisza Czarny. Na zamku bywali królowie, był ich miejscem odpoczynku podczas podróży lub schronieniem w czasie wojen. W grodzie gościli Kazimierz Wielki, Ludwik Węgierski, Władysław Jagiełło, Władysław Warneńczyk czy wreszcie Jan Kazimierz uciekający przed Szwedami. Ostatnimi właścicielami zamku i dóbr czorsztyńskich była rodzina Drohojowskich (od 1819 do 1945 r.).

Zabytkiem opiekuje się Pieniński Park Narodowy. Do zwiedzania udostępnione są ruiny zamku średniego i górnego, renesansowa baszta Baranowskiego i Zieleniec. Z tarasów zamku rozciąga się widok na panoramę Jeziora Czorsztyńskiego, Pienin Spiskich i Tatr, a z baszty na Podhale, Gorce i Pieniny Czorsztyńskie. Według informacji przyrodniczych parku opodal ścieżki na zamku dolnym można zobaczyć rzadkie rośliny i motyle – endemicznego pszonaka pienińskiego kwitnącego na żółto oraz niepylaka apollo, jednego z największych w Polsce motyli o biało-szarych skrzydłach z czarnymi i po-

Osada Czorsztyn w Kluszkowicach

marańczowymi plamkami. Podziemia zamku wciąż skrywać mają skarby – skrzynie ze złotem, dukatami i drogimi kamieniami. Krąży legenda o dwóch młodzieńcach, którzy wyruszyli na poszukiwanie skarbu w Noc Świętojańską i zaginęli.

- Informacje zaczerpnięto ze stron: www.zamekwczorsztynie.pl i www.pieninypl.pl, godz. otwarcia: V-IX codz. 9.00–18.00, X-IV wt.-nd. 10.00–15.00, bilety 6/3 zł

Osada Czorsztyn w Kluszkowcach

Na brzegu jeziora na półwyspie Stylchyn powstał kompleks zabytkowych drewnianych budynków przeniesionych tu z miejsc zalanych przez zbiornik – ze wsi Maniów, Czorsztyn i Kluszkowce. Zabytkowe obiekty z XIX i początków XX w. – wiejskie chałupy, budynki gospodarcze, drewniane pensjonaty i wille oraz kamienne piwniczki – tworzą obszar przypominający skansen. Część z nich udostępnionych jest turystycznie jako miejsca noclegowe i gastronomiczne. Niezwykle widokowe to miejsce – przy dobrej przejrzystości powietrza można stąd zobaczyć jednocześnie panoramy aż pięciu parków narodowych: Gorczańskiego, Pienińskiego, Tatrzańskiego – polskiego i słowackiego i Babiogórskiego oraz oczywiście sylwetki średniowiecznych zamków w Niedzicy i Czorsztynie. Obiekt jest na otwartym powietrzu, można spacerować i podziwiać piękną architekturę drewnianą. Obok znajduje się przystań Podhalańskiego Towarzystwa Żeglarskiego, przy której biegnie nasza trasa rowerowa.

- Osada Czorsztyn, Stylchyn 1, Kluszkowce

Polana Majerz – bacówka na Szlaku Kultury Wołoskiej w Pienińskim Parku Narodowym

Niedaleko od naszego szlaku rowerowego obok Czorsztyna biegnie granica Pienińskiego Parku Narodowego, a niecałe 200 metrów od wejścia do parku – stoi niezwykła bacówka w stylu podhalańskim, gdzie możemy degustować i zakupić wyrabiane metodami tradycyjnymi ekologiczne produkty – oscypki, bundz, bryndzę, redykołkę i żętycę. Powstający w szałasach oscypek jest znanym polskim produktem tradycyjnym zarejestrowanym w Unii Europejskiej. Na otaczającej bacówkę polanie prowadzony jest kulturowy wypas owiec. Dziedzictwo pasterskie przynieśli tu w XIV i XV w. Wołosi, którzy łukiem Karpat przybyli na te tereny z Siedmiogrodu.

Na Polanie Majerz spotkamy prawdziwych juhasów i zobaczymy, jak żyją na halach pośród lasów i górskich szczytów oraz jak powstają pasterskie przysmaki. Właściciel bacówki – Wojciech Komperda jest jednym z twórców Slow Food Polska, a także bacą z ojca i dziadka. Ma pod opieką około 800 owiec. Sery z bacówki są bohaterami kulinarnego festiwalu we włoskim Turynie i wielu innych prestiżowych imprez gastronomicznych i kulturalnych.

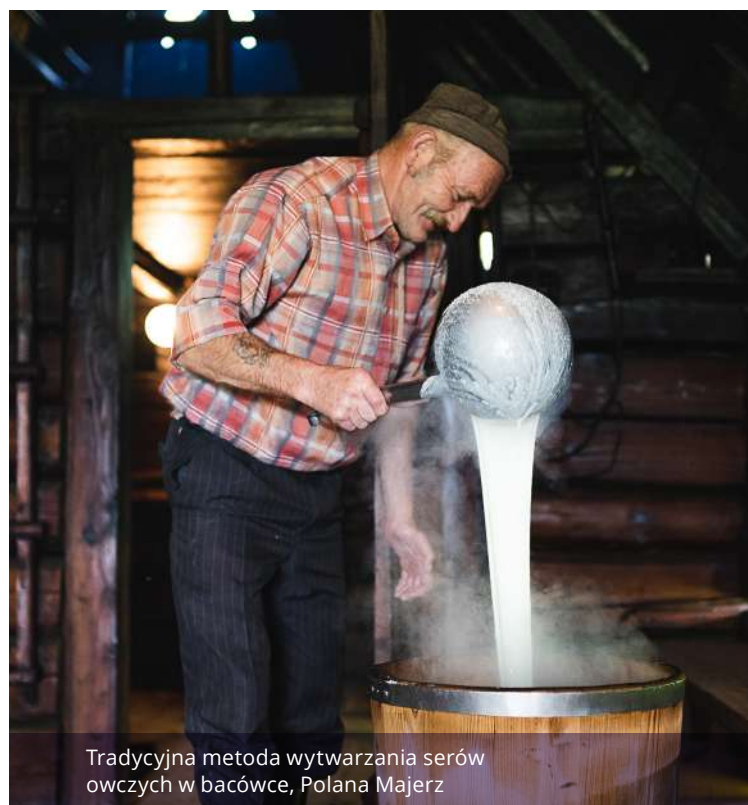
- ▶ Bacówka na Polanie Majerz, Czorsztyń, Pieniński Park Narodowy, szlak pieszy niebieski. Po przekroczeniu granicy parku rowery można tylko prowadzić, gdyż obowiązuje tu zakaz jazdy po szlakach turystycznych.
- ▶ O kulturze wołoskiej, obrzędach, świętach pasterskich, muzyce, architekturze, a nawet o dzwonek pasterskich przeczytacie więcej na stronie Szlaku Kultury Wołoskiej: <https://szlakwoloski.eu>

INNE MIEJSCA W OKOLICY, GDZIE WARTO ZAJRZEĆ

- Kościoły polskiego Spisza – murowane kościoły gotyckie, przebudowane w baroku z charakterystycznymi kwadratowymi wieżami zwieńczonymi zdobną attyką: kościół pw. św. Marcina w Krempachach i kościół pw. św. Stanisława Biskupa we Frydmanie.
- Piwnice winne we Frydmanie – wybudowane przez ród węgierski w I połowie XIX w., niegdyś pełne beczek z wybornym winem na szlaku handlowym z Węgier do Polski.

Bacówka na Polanie Majerz w Pienińskim Parku Narodowym

Tradycyjna metoda wytwarzania serów owczych w bacówce, Polana Majerz

Klimaty bacówki

INFORMACJE PRAKTYCZNE

Pasterskie życie na Podhalu - Bacówka w Dursztynie

Klimaty Bacówki w Dursztynie

Polecane obiekty gastronomiczne

Restauracje i punkty małej gastronomii znajdziemy w Niedzicy, Czorsztynie, Kluszkowcach, Sromowcach Niżnych i Sromowcach Wyżnych czy Nowym Targu.

KLUSZKOWICE

Tawerna Kapitańska – dania rybne, pstrąg wędzony, kwaśnica i inne dania regionalne.
Kluszkowce-Plaża, ul. Przedszkolaków 3

OCHOTNICA DOLNA

OCH Restauracja tradycyjne przysmaki i slow food. Restauracja organizuje ciekawe koncerty muzyki etnicznej połączone z degustacją potraw.
Ochotnica Dolna, Hologówka 197,
www.restauracjaoch.pl

NOWY TARG

Karczma u Borzanka – na Małopolskiej Trasie Smakoszy) Nowy Targ; ul. Waksmundzka 105,
www.uborzanka.pl

Oferta noclegowa

Większą ofertę noclegów w gospodarstwach agroturystycznych i innych obiektach znajdziemy na stronie: www.czorsztyn.com oraz <http://turystyka.lapszenizne.pl>

Rowerem wokół Jeziora Czorsztyńskiego na Szlaku Kultury Wołoskiej

Polecane noclegi

KLUSZKOWCE:

Willa Jasna – na szlaku Małopolska Wieś Pachnąca Ziołami, Kluszkowce, ul. Drohojowskich 7,
www.jasnawilla.pl

Chatki Qdłatki – domy drewniane nad jeziorem, Kluszkowce-Plaża, ul. Przedszkolaków 3,
<http://chatki-qdlatki.pl>

Osada Czorsztyn – noclegi w zabytkowych willach, tel. +48 18 265 03 02,
<http://osada-czorsztyn.pl>

NAJWAŻNIEJSZE IMPREZY LOKALNE:

- Śpiskie Zwyki, konkurs gawędziarzy, instrumentalistów, śpiewaków oraz prezentacja zwyczajów i obrzędów kulturowych na Spiszu, Niedzica, luty, <http://gok.lapszenizne.pl>
- Przegląd Folkloru Pienin – Gorców – Podhala „Nuta Dunajca” w Maniowach, Maniowy, czerwiec, <https://czorsztyn.pl>
- Święto Instrumentów Pasterskich, Kluszkowce, lipiec, <https://czorsztyn.pl>
- imprezy sportowe: Małopolska Joyride, Frydman Triathlon, Rajd Waligóry, 4 Towers - 4 dniowy wyścig MTB w samym sercu Gorców, Rajd Doliną Dunajca, Nowy Targ Challenge.

Zapraszamy do Bacówki

Pożywna zętyca

Produkty z bacówki - mini poradnik

Jakie smakołyki czekają na nas w bacówkach?

Oscypek

Twardy wędzony ser z mleka owczego o wrzecionowatym kształcie. Charakterystyczny kształt i zdobienie oscypek zawdzięcza rzeźbionym drewnianym obręczom, którymi ściska się serową masę. Uformowany ser moczy się w solance, a na końcu wędzi w dymie ogniska, pod dachem szałas (3 do 14 dni).

Bryndza

Miękki ser podpuszczkowy z mleka owczego wytwarzany przez oddzielanie skrzepu, mielenie, solenie, ubijanie i dojrzewanie.

Żętyca

Serwatka powstała w trakcie ogrzewania na ogniu mleka owczego. Po wyjęciu skrzepu gotuje się ją przez ok. godzinę, a następnie – studzi. Bacowie piją zętycę schłodzoną świeżą lub skwaszoną po kilku dniach, jest bardzo pożywna.

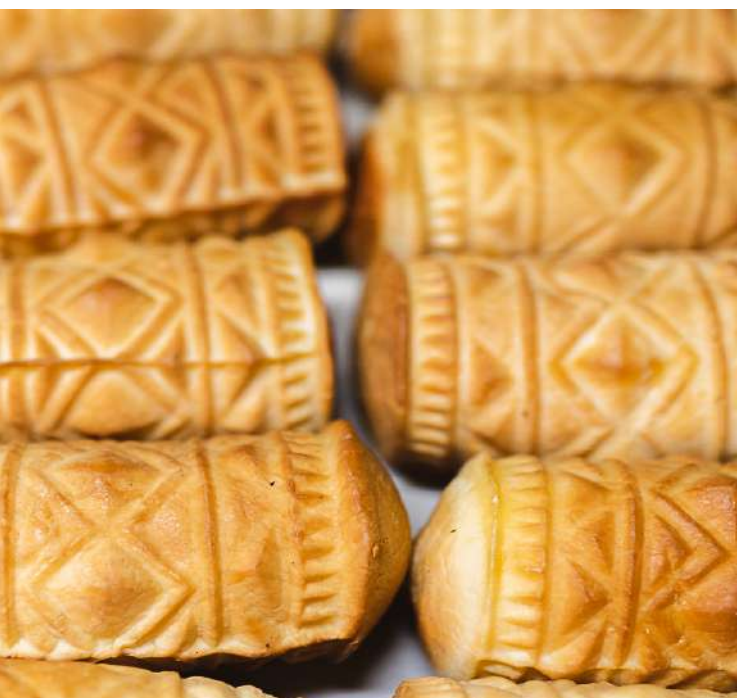

Redykołka

Mały serek robiony z resztek sera pozostających po wyrobieniu oscypeków, ich „młodsza siostra”.

Oscypek i bryndza podhalańska są produktami regionalnymi chronionymi w Unii Europejskiej (Chroniona Nazwa Pochodzenia). Żętycę znajdziemy na liście polskich produktów tradycyjnych.

Informacje zaczerpnięte z publikacji „Szlak Oscypekowy”:
<https://www.malopolska.pl/publikacje/turystyka/szlak-oscypekowy>

Produkty z bacówki

KONIECZNIE MUSISZ SPRÓBOWAĆ

- oscypeków i innych pasterskich serów z bacówek na Szlaku Kultury Wołoskiej – bacówki znajdziesz na Polanie Majerz, w Dursztynie, Łapszach Niżnych i Łapszach Wyżnych,
- dań regionalnych z pogranicza Pienin i Gorców, takich jak np.: kwaśnica (kapusta po góralsku), ziemniaczane kluski hałuski i tarcioki, moskole (placki z gotowanych ziemniaków), flaki z kwakami (kwaki to brukiew – gruby korzeń uprawiany w małych gospodarstwach rolnych) czy pstrągi z potoków górskich. Można ich spróbować podczas lokalnych imprez kulturalnych.

Dojazd transportem publicznym

- 1 Kraków – Nowy Targ (stacja PKP) i potem dojazd rowerem po VeloDunajec,
- 2 Przyjazd autobusem np. Kraków–Kluskowce lub Czorsztyn (Flix bus) i na miejscu skorzystanie z oferty wypożyczalni rowerów np. Joyride w Kluskowcach:
<https://joyride.pl/wypożyczalnia>

Zobacz, posłuchaj

- 1 „Wakacje z duchami”, serial telewizyjny (1971) na podstawie powieści Adama Bahdaja pod tym samym tytułem. Sceny kręcono m.in. na Zamku w Niedzicy.
- 2 Filmy z tras VeloMałopolska na stronie:
<https://narowery.visitmalopolska.pl>

Lektury na drogę

- 1 Legendy pienińskie – O skarbie ukrytym na zamku w Czorsztynie, Kłątwa zamku w Niedzicy i inne:
www.pieniny.net.pl/legendy-pieninskie
- 2 „Dębno. Parafia św. Michała Archanioła”, ks. Józef Milan i Agnieszka M. Spiechowicz-Jędrys, Wydawnictwo Turystyczne, Kraków 2006 (przewodnik jest dostępny w kościele).
- 3 „Wakacje z duchami”, Adam Bahdaj (1. wydanie 1962 r. z ilustracjami Bohdana Butenki, wyd. Nasza Księgarnia) – powieść przygodowa dla młodzieży, w której trójka przyjaciół o ksywach Paragon, Mandżaro i Perełka odkrywa tajemnice związane z zamkiem położonym nad jeziorem.
- 4 „Ciotka, lichy i niedzickie zamczycho”, Aga Paszkot-Zgaga, wyd. Pellegrina, Kielce 2003.
- 5 „Szlak Kultury Wołoskiej. Przewodnik”:
https://szlakwoloski.eu/publikacje/przewodnik_szlak_kultury_wołoskiej_wersja_polska

Punkty info w okolicy

Informacja Turystyczna Niedzica,
Niedzica, ul. Widokowa 3,
email: it.niedzica@msit.malopolska.pl,
tel. +48 18 261 01 31,
www.turystyka.lapszenizne.pl

Pieniński Park Narodowy
pawilon edukacyjny na Majerzu,
ul. Hałuszowa 63, tel. +48 18 265 04 03,
www.pieninypl.pl

Autorzy ekowycieczki:

Jarosław Tarański, Dominika Zaręba

Pomysł ekopakietów:

Dominika Zaręba

Redakcja i korekta:

Barbara Sadurska

Opieka ekspercka:

Dorota Skotnicka

Konsultacja merytoryczna:

Małgorzata Czapla, Dominika Osiak,
Anna Woźniak-Lubaś

Projekt graficzny:

Diana Jabłońska, współpraca: Marta Liszka

Zdjęcia:

Kamil Sorocki, Jarosław Tarański

Fundusz
Partnerstwa

Projekt pt. „Małopolska Ekoturystyka - zrównoważony rozwój turystyczny regionu” jest realizowany przez Fundusz Partnerstwa jako część Programu EkoMałopolska. Jego celem jest promocja regionu w sposób zrównoważony, odpowiedzialny i jak najmniej inwazyjny dla środowiska naturalnego oraz zakładający autentyczne zainteresowanie jego bogactwem i dziedzictwem.

MAŁOPOLSKA

Projekt jest realizowany przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego.

informacje praktyczne:
stan na grudzień 2019 r.